

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катарага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Секція 6. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ, КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ПРОЯВАМ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....355

Каріна БУБЕН

КРИМІНАЛЬНО-ПРОВОА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА УЧАСТЬ У ПСЕВДОРЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ ЯК ФОРМАХ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: НОВІ ВИКЛИКИ ДОКТРИНИ І ПРАКТИЦІ.....355

Владлена ВОЛОШИНА

МЕДІАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ПРОВОА ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....358

Ірина ГОРБАЧОВА

ПЕРЕВИЩЕННЯ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....362

Сергій КОНОВАЛЬЧУК

НОТАРІУСИ ЯК ОСОБИ, ЩО НАДАЮТЬ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ, ТА СУБ'ЄКТИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....366

Valeriu LUNGU

COMPETENȚA POLIȚIEI DE FRONTIERĂ A REPUBLICII MOLDOVA ÎN PREVENIREA ȘI CONTROLUL DEZORDINILOR ÎN MASĂ.....370

Boșcaneanu MARCEL

PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI DE DREPT PENAL ÎN COMBATAREA CRIMINALITĂȚII DE MEDIU ÎN CONTEXT TRANSFRONTALIER.....382

Олексій ПАЛАМАРЧУК

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ СПРЯМОВАНА НА ВЧИНЕННЯ КВАРТИРНИХ КРАДІЖОК.....392

Дмитро ПЕРСТИНЧИК

ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ПОЛЯГАЮТЬ У НЕЗАКОННИХ ДІЯХ ЩОДО ПІДАКЦІЗНИХ ТОВАРІВ.....396

Тарас ПОНУРКО

ОСОБЛИВОСТІ РАТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ УКРАЇНОЮ.....401

Вадим ПОЖАР

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРТИЗИ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ.....405

Сергій РАДЕЦЬКИЙ

ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ У ПРОВАДЖЕННІ ПРО ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ.....409

Волошина Владлена
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8772-4172>
електронна адреса: vkvoloshyna@gmail.com*

МЕДІАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ПРАВОВА ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

У тезах розглянуто медіацію як інноваційну соціально-правову технологію, спрямовану на гуманізацію правосуддя та зниження рівня злочинності в суспільстві. Наголошено на її потенціалі як превентивного інструменту протидії організованим злочинності через формування довіри, ресоціалізацію правопорушників і відновлення соціальної справедливості. Зроблено висновок, що інтеграція медіаційних практик у систему кримінального правосуддя сприяє підвищенню ефективності правової безпеки та розвитку відновної моделі правосуддя в Україні.

Ключові слова: медіація, відновне правосуддя, кримінальне провадження, альтернативне вирішення правових спорів, організована злочинність, протидія.

Voloshyna Vladlena
*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Criminal Procedure,
National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine*

MEDIATION AS AN INNOVATIVE LEGAL TECHNOLOGY IN THE SYSTEM OF COMBATING CRIME

The abstracts consider mediation as an innovative socio-legal technology aimed at humanizing justice and reducing the level of crime in society. Its potential as a preventive tool for combating organized crime through the formation of trust, resocialization of offenders and the restoration of social justice is emphasized. It is concluded that the integration of mediation practices into the criminal justice system contributes to increasing the effectiveness of legal security and the development of the restorative justice model in Ukraine.

Keywords: mediation, restorative justice, criminal proceedings, alternative dispute resolution, organized crime, counteraction

Медіація у сучасному правовому середовищі розглядається як один із найперспективніших напрямів розвитку правосуддя, що поєднує гуманістичні

цінності з інноваційними підходами до врегулювання конфліктів. Вона поступово трансформується із суто альтернативної форми вирішення спорів у комплексний соціально-правовий механізм, який здатен зміцнити правопорядок, знизити рівень конфліктності та підвищити ефективність заходів, спрямованих на протидію злочинності. Медіаційні практики формують нову філософію правосуддя — відмова від каральної парадигми на користь відновної, орієнтованої не на покарання, а на примирення, компенсацію шкоди й відновлення соціальної довіри. Такий підхід цілком узгоджується з сучасними кримінологічними ідеями гуманізації кримінальної політики, які розглядають профілактику злочинності як системне зниження соціальної напруженості, а не лише посилення санкцій.

Медіація виконує роль ефективного засобу стабілізації суспільних відносин, оскільки спрямована на усунення першопричин конфліктів, що часто лежать в основі кримінальної поведінки. Вона сприяє зниженню кількості міжособистісних, господарських і трудових суперечок, які в умовах соціальної поляризації можуть перерости у кримінальні правопорушення. У цьому контексті медіаційні процедури можна трактувати як своєрідну «правову профілактику» злочинності — технологію мирного розв'язання протиріч без залучення репресивного апарату. Таким чином, медіація не лише зменшує навантаження на правоохоронну систему, а й створює сприятливі умови для формування довіри громадян до державних інституцій, що є фундаментальним чинником у боротьбі з організованою злочинністю.

Від традиційних судових механізмів медіація відрізняється акцентом на добровільності, паритетності сторін та нейтральності посередника. Її суть полягає не у визначенні «винного» чи «правого», а у пошуку збалансованого рішення, що задовольняє обидві сторони. У кримінально-правовому контексті це відкриває перспективи ширшого застосування програм відновного правосуддя, зокрема укладання угод про примирення на досудовій стадії. Такі практики вже успішно впроваджені в ряді європейських країн і показали позитивний ефект у зниженні рівня рецидивів, скороченні строків розслідування та підвищенні задоволеності громадян результатами правосуддя. Вони демонструють, що справедливість може досягатися не лише через покарання, а й через відповідальне відновлення соціальної рівноваги. Такі практики успішно впроваджені в Нідерландах, де медіація інтегрована на рівні поліції та прокуратури для дрібних правопорушень, сприяючи швидкому врегулюванню та реінтеграції правопорушників. В Австрії медіація застосовується для ювеналів і дорослих, дозволяючи прокурорам припиняти справи після досягнення угоди про репарацію, що гуманізує процес. У Бельгії відновне правосуддя охоплює всі стадії провадження без обмежень за тяжкістю злочину, з обов'язковими пропозиціями медіації для справ з жертвами. Німеччина використовує медіацію на досудовій стадії для *diversion*, інтегруючи її в кримінальний кодекс для злочинів середньої тяжкості. У Великій Британії, зокрема в Англії та Північній Ірландії, програми медіації та конференцій

застосовуються для молоді через поліцейські caution та referral orders, фокусуючись на ремонті відносин. Ці європейські приклади демонструють, що справедливість досягається не лише через покарання, а й через відповідальне відновлення соціальної рівноваги, знижуючи навантаження на суди та підвищуючи довіру до системи. Глобальний тренд підтримується рекомендаціями ООН та Ради Європи, які наголошують на добровільності та підготовці учасників[1]. Подібні практики в інших країнах, як Фінляндія та Норвегія, також підтверджують ефективність медіації для гуманізації правосуддя.

З погляду кримінології, медіація має безпосередній вплив на зменшення злочинності, оскільки забезпечує ефективну ресоціалізацію правопорушників та підтримку потерпілих. Її застосування стимулює у злочинця усвідомлення моральних і правових наслідків своїх дій, а в постраждалої сторони — почуття відновленої справедливості. Це, у свою чергу, формує у суспільстві атмосферу довіри до правових інститутів і знижує рівень соціальної агресії. Зменшення соціальної бази для злочинних угруповань та підвищення правосвідомості громадян є ключовими передумовами ефективної протидії організованій злочинності. Таким чином, медіація може бути розглянута як важливий елемент стратегії попередження злочинності, яка поєднує юридичні, психологічні та соціально-етичні інструменти.

Сучасна правова система дедалі частіше трактує медіацію як інноваційний метод управління конфліктами. Її «технологічність» полягає не у використанні цифрових чи технічних засобів, а у зміні логіки мислення — переході від репресивного контролю до партнерської співпраці. В умовах протидії організованій злочинності це особливо важливо, оскільки сприяє формуванню комунікативного середовища, де конфлікти врегульовуються цивілізовано, без залучення кримінальних структур. У майбутньому такі підходи можуть інтегруватися у державні стратегії профілактики злочинності: створення місцевих центрів медіації, включення відновних процедур у програми ресоціалізації засуджених, розроблення медіаційних модулів у системі підготовки правоохоронців.

Отже, медіація є не лише формою альтернативного врегулювання спорів, а й важливим елементом сучасної системи забезпечення правової безпеки. Вона об'єднує кримінально-правові, кримінологічні та соціально-психологічні аспекти у цілісний механізм відновлення довіри та соціальної гармонії. Її впровадження в практику правосуддя сприяє підвищенню ефективності протидії злочинності, зокрема організованій, зменшенню конфліктності в суспільстві та реалізації принципів гуманізму, справедливості й верховенства права. У результаті медіація виступає не лише інноваційним методом правового регулювання, а й фундаментальним чинником розвитку безпечного, справедливого та стійкого суспільства.

Section 6. Criminal legal, criminal procedure and criminalistics problems of ensuring counteraction against
manifestations of organized crime

Перелік використаних джерел:

1. Recommendation CM/Rec(2018)8 of the Committee of Ministers to member
States concerning restorative justice in criminal matters URL:
[https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?docu
mentId=09000016808e35f3](https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016808e35f3)